

[Pürschel.]

Straffeprocess er Opgaven, den eneste lovlige Opgave, den at faa Sandheden frem. Ministeren udviklede nærmere, at Forsvareren forbrøder sig mod sit Kald, hvis han stræber efter at faa en skyldig frifundet.

Dette er rigtigt, og dette er vigtigt, og det har, saa vidt mig bekendt, alle Dage været den Ledestjerne, hvorefter Forsvaret for Højesteret har styret sin Kurs. Man kan ikke kaste et Blik tilbage over vor Nævningepraksis uden at gribes af Tvivl om, om det ikke dør lejlighedsvis er sket, at en Forsvarer har været paa Afveje, hvad enten han nu har været vildledt af Ønsket om at vinde de store advokatoriske Sejre — det er jo advokatorisk i og for sig meget morsommere at faa en skyldig frifundet end at faa en uskyldig frifundet — eller vildledt af det, der med et daarligt Udtryk hedder: et godt Hjerte.

Jeg har betragtet de Forsøg, som er gjort paa at føre Retsudviklingen herhjemme ind paa de ulykkelige Baner, som Retsplejen adskillige Steder i Ulandet er inde paa, som en alvorlig Fare for hele Retsudviklingen og Retsbevidstheden herhjemme, og derfor har jeg med stor Glæde hørt Justitsministerens Ord. Paa det nylig afholdte Dommermøde har jeg gjort mig til Talsmand for nogle Betragtninger i samme Retning, og jeg tror, jeg har Lov til at sige, at disse Betragtninger vandt udelt Tilslutning blandt denne Forsamling af danske Dommere. Jeg nævnte dør, og vil gerne nævne det her igen, at jeg synes, at man i Retsplejeloven bør søge at faa indsat en Bestemmelse for Forsvarerens Vedkommende, svarende til den, der paa dette Omraade allerede findes for Anklagerens Vedkommende. Pendanten til denne Bestemmelse, der paalægger Anklageren ikke at stræbe efter Dom over uskyldige — en saadan Bestemmelse findes navnlig i § 711 i Retsplejeloven og for Appellens Vedkommende i § 940 —, er en Bestemmelse, der paalægger Forsvareren ikke at stræbe efter Frifindelse for de skyldige. Jeg tror, at der vil komme højere Luft i vore Retssale, naar denne Stræben mod Sandhed under Respekt for Loven bliver den eneraadende, men en Drøftelse af hele Nævningeinstitutionen har for saa vidt mindre Interesse, fordi vi har den grundlovfæstet og der for Tiden ingen Mulighed er for at komme bort fra den. Naar man har fremsat Ønske om en Udvidelse af dens Virkeomraade, maa jeg dog sige, at dette vil jeg bestemt sætte mig imod.

Helt anderledes er Stillingen, naar det

drejer sig om Domsmand. Her vil jeg gerne have Lov til først at citere et Par Autoriteter, hvis Navne jeg tror har en god Klang i alles Øren. Den afgaaede Højesteretspræsident Gram sagde ved Retsplejelovens Ikrafttræden den 1. Oktober 1919:

„Jeg haaber bl. a. — og jeg tror, at ikke saa faa Jurister vil dele dette Haab —, at Lægmand vil komme til at medvirke i en hel Del større Omfang, end Retsplejeloven nu hjemler det, men vel at mærke som Meddomsmænd, ikke som Nævninger.“

Det er kendt, at den afgaaede Højesteretspræsident var en meget frisindet Mand, og jeg lægger ganske overordentlig stor Vægt paa denne Udtalelse til Fordel for Meddomsmændene.

En berømt tysk Jurist von Bar siger om Meddommerinstitutionen, at den er det fuldstændigste Demokrati i Retsplejen og samtidig dens mulige Undergraven — en Udtalelse, som peger paa, at der i Meddomsmandsinstitutionen ligger Farer, som man maa være opmærksom paa.

Vor store retslærde Goos savner i Meddomsmandsinstitutionen den dobbelte Garanti, som Nævningeinstitutionen frembyder, idet jo ingen kan domfældes ved en Nævningedomstol, uden at baade det læge Element og det juridiske Element finder Beviserne tilstrækkelige.

Jeg har en Gang før, nemlig i 1924, været inde paa en Drøftelse af disse Spørgsmaal her i Salen, og jeg sagde den Gang, at disse Ord fra Goos for mig havde en meget betydelig Vægt. Det har de endnu, men Erfaringerne har vist, at Faren for urigtige Domfældelser er forholdsvis ringe. Det er forekommet ved Nævningeting — jeg tror 3 Gange —, at de juridiske Dommere har tilsidesat Skyldig-Kendelser, som Nævningerne har afsagt, men det er et meget ringe Antal Sager, og Faren er efter min Mening overordentlig ringe, og man har Lov til at haabe — og jeg føler mig overbevist om, at det vil gaa saaledes —, at Fagdommerens Indflydelse, naar han kan deltage i Raadslagningen, vil være saa stor, at den praktisk taget altid vil kunne forhindre de afgjort urigtige Domfældelser, det, jeg kalder for Vildskud. Dem vil Dommeren i Kraft af hele den Autoritet, han har, kunne forhindre. Dernæst er der ved de Stemmeregler, som er indført ved Appellinstansen, skabt noget, der minder om Garantien ved Nævningeinstitutionen, idet der af de 6 Dommere, 3 Jurister og 3 Lægmand, skal være 4, der er for Domfældelsen; altsaa en Domfældelse kan aldrig finde